

16 квітня 2025 року

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 7265/40.1.11-2025 від 10.04.2025 року «Щодо обстеження лісових насаджень», згідно п.п. 2 - 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами), комісією в складі: провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Сергія БОГАТИРЧУКА, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Дмитра КЛЕЩА, начальника Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олега ВОВКА, лісничих Велідницького лісництва Максима ЗЕЛЕНЦОВА, Листвинського лісництва Олександра РУДНИЦЬКОГО, Усівського лісництва Миколи АНДРОСОВИЧА, Кованського лісництва Вадима КОСТЮКА, Сирницького лісництва Руслана ГЕЛІ та лісничого Тхоринського лісництва Олексія ГРИБА проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) на 2025 рік.

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

[illegible]

Кованське лісництво											
43	2	10.4	10СЗ+БП	38	0.90	1А	18	22	320	4	В2ДС
43	4	1.0	9СЗ1БП	53	0.80	1А	22	28	340	4	В2ДС
43	6	1.3	9СЗ1БП	61	0.70	1А	25	26	350	4	В2ДС
Разом		12.7									
Листвинське лісництво											
18	21	2.0	10СЗ+БП	48	0.70	1А	22	44	330	4	В2ДС
19	22	3.7	10СЗ+СБ+БП+ОС	48	0.75	1А	22	24	345	4	В2ДС
Разом		5.7									
Сирницьке лісництво											
36	7	0.8	10СЗ	61	0.70	1	21	22	300	4	В2ДС
36	48	2.0	10СЗ+БП+ДЗ+ВЛЧ	52	0.80	1	19	20	300	4	В3ДС
39	22	2.8	6СЗ(66)2СЗ(81) 2СЗ(54)	66	0.70	2	19	22	270	4	А2С
39	25	1.8	10СЗ	54	0.90	2	16	16	270	4	А2С
50	12	6.6	10СЗ	81	0.70	1	24	30	361	4	В3ДС
Разом		14.0									
Тхоринське лісництво											
90	6	3.1	10СЗ	66	0.70	1	22	24	320	3	В2ДС
93	8	5.3	7СЗ3БП	66	0.75	1А	25	28	300	3	В2ДС
98	42	49.4	10СЗ+БП	63	0.75	1	23	24	350	4	В2ДС
Разом		57.8									
Усівське лісництво											
11	41	1.0	7СЗ3БП	51	0.60	1А	23	26	240	4	В2ДС
Разом		1.0									
Всього:		114.6									

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, пошкодження внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

Насадження, пошкоджені стовбуровими шкідниками, характеризуються змішаним всиханням соснових деревостанів (наявні як куртини до 0,1 га так і групове та поодинокі всихання). Деревя сосни, що потребують видалення відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (крона дуже ажурна, хвоя світло-зелена або жовтуватозелена, характеризуються частковим опаданням кори, дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками, хвоя, гілки другого і третього порядків відсутні). Переважаючими видами стовбурових шкідників, які призвели до всихання сосни є лубоїд сосновий малий з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні тонкої кори, ходи якого можна спостерігати на поодиноких вивалених деревах з категорії старий сухостій, зламаних вершинах дерев сосни внаслідок бурелому та великий сосновий лубоїд, синя соснова златка, соснові вусачі (сірий довговусий вусач, рагій ребристий) з відпрацюванням стовбурів дерев сосни в зоні товстої кори. Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів стовбурових шкідників характеризуються наявністю «синяви» яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-

зеленого кольору внаслідок минулорічного додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього, дерева дуба відпрацьовані дубовою бронзовою златкою, яка є переносчиком збудника хвороби дуба звичайного трахеомікоз дуба. Такі дерева, які явно відносяться до дерев V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл), потребують виборки при проведенні вибіркового санітарного рубки з залишенням поодиноких дерев для дотримання пункту 26 чинних Санітарних правил в лісах України.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев які зависли на поруч ростучі дерева, внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки та дерев природного відпаду. Насадження мають знижений рівень загальної стійкості, що відповідно характеризується утворенням всихаючих дерев та дерев свіжого сухостою. Спостерігається накопичення старого сухостою і валіжника різних термінів давності. Утворенню відмираючих та сухостійних дерев безумовно сприяли посухи в минулі роки, зниження рівня ґрунтових вод, екстремальні короткотривалі метеорологічні умови, тощо). Як наслідок, всі ці процеси призвели до підвищення зростання чисельності стовбурових шкідників, в першу чергу таких як: великого соснового лубоїда, соснових вусачів, тощо.

В соснових насадженнях Сирницького лісництва квартал 36 виділ 7 площею 0,8 га та квартал 36 виділ 48 підвиділ 1 площею 0,3 га відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодних умов (сильних поривів вітру), що відбулися в 2024 році, пошкодження характеризуються як поодинокого характеру, так місцями групового або куртинного характеру. В наявності велика кількість дерев вивалених з корінням, із зламанним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами. Пошкоджені дерева відносяться до категорій стану IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та захаращеності, яку створюють вітровальні дерева. На час обстеження відбулося відпрацювання стовбурів пошкоджених дерев сосни стовбуровими шкідниками, переважно сосновими вусачами, а тому на виконання діючих Санітарних правил в лісах України, зокрема п. 14, 16 та 17 в обстежених лісонасадженнях необхідне термінове проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів з одночасною ліквідацією захаращеності та профілактикою виникнення та поширення нових осередків шкідників і хвороб лісу.

ВИСНОВОК

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарного стану насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», покращення лісопатологічної ситуації та попередження поширення комплексу стовбурових шкідників, комісія визначила ділянки лісу на загальній площі **65,5 га**, що потребують вибіркової санітарної рубки (ВСР) на 2025 рік, зокрема:

Велідницьке лісництво

У кв.6 вид.21 на загальній площі, з інтенсивністю 22 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.16 вид.10 на ділянці (1) в північній частині виділу на площі 0,7 га, з інтенсивністю 29 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.27 вид.6 на ділянці (2) в західній частині виділу на площі 2,3 га, з інтенсивністю 20 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Кованське (Городецьке) лісництво

У кв.20 вид.9 на загальній площі, з інтенсивністю 18 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, соснові вусачі.

Кованське лісництво

У кв.43 вид.2 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.43 вид.4 на загальній площі, з інтенсивністю 27 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.43 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 32 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Листвинське лісництво

У кв.18 вид.21 на загальній площі, з інтенсивністю 16 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.19 вид.22 на загальній площі, з інтенсивністю 13 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Сирницьке лісництво

У кв.36 вид.7 на загальній площі, з інтенсивністю 31 м3/га. Причина пошкодження: внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.36 вид.48 на ділянці (1) в західній частині виділу на площі 0,3 га, з інтенсивністю 50 м3/га. Причина пошкодження: внаслідок стихійного лиха – вітровал, бурелом.

У кв.39 вид.22 на загальній площі, з інтенсивністю 17 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.39 вид.25 на загальній площі, з інтенсивністю 19 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

У кв.50 вид.12 на ділянці (3) в північно-західній частині виділу на площі 2,4 га, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Тхоринське лісництво

У кв.90 вид.6 на загальній площі, з інтенсивністю 28 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, соснові вусачі.

У кв.93 вид.8 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, соснові вусачі.

У кв.98 вид.42 на ділянці (1) в центральній частині виділу на площі 21,2 га, з інтенсивністю 19 м3/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка, соснові вусачі.

Усівське лісництво

У кв.11 вид.41 на загальній площі, з інтенсивністю 15 м³/га. Причина пошкодження: малий та великий соснові лубоїди, синя соснова златка.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **65,5 га**.

Проведення ВСР не призведе до зменшення повноти нижче встановленого показника визначеного в п. 27 чинних Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВСР провести в 2025 році згідно пунктів 2-6,9,12,14,15,17,23,26 чинних Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ВСР – II квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

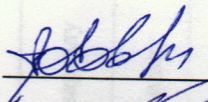
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників та хвороб лісу не виявлено.

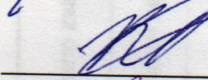
Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Акт складено в трьох примірниках:

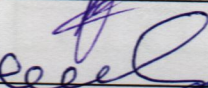
1. Центральному міжрегіональному управлінню ЛМГ;
2. ДСЛП «Київлісозахист»;
3. Словечанському надлісництву філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

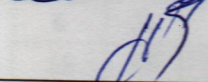
Підписи членів комісії:

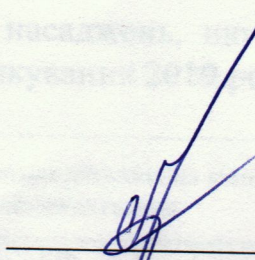
 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

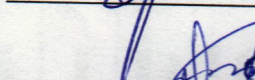
 Дмитро КЛЕШ

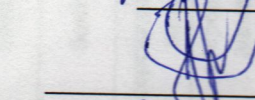
 Олексій ГРИБ

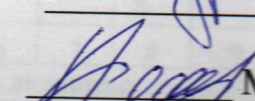
 Олександр РУДНИЦЬКИЙ

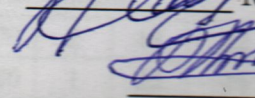
 Вадим КОСТЮК

 Сергій БОГАТИРЧУК

 Олег БОБК

 Максим ЗЕЛЕНЦОВ

 Микола АНДРОСОВИЧ

 Руслан ГЕЛЯ